

67. SAVJETOVANJE NJEMAČKIH ARHIVISTA

Darmstadt, 17-20. rujna 1996.

Od 17. do 20. rujna 1996. godine održan je u Darmstadtu, u pokrajini Hessen, 67. njemački dan arhiva u organizaciji Društva njemačkih arhivista. Savjetovanje je bilo u znaku proslave pedesete obljetnice djelovanja Društva, nanovo ustrojenog nakon Drugog svjetskog rata 1946. godine. U skladu s ovom značajnom obljetnicom određena je i središnja tema savjetovanja pod naslovom "Pregled i perspektive razvoja arhivske službe u Njemačkoj". Istim povodom održan je 17. rujna i Međunarodni kolokvij pod naslovom "Uloga arhivističkih društava u razvoju arhivske struke". Usporedo s ovim savjetovanjem, a u organizaciji Ujedinjenog društva njemačkih povjesničara i arheologa, 18. i 19. rujna održan je 23. dan zemaljske povijesti s temom "Arhivi i istraživanja zemaljske povijesti.

Na Međunarodnom kolokviju sudjelovalo je oko šezdesetak predstavnika udruženja arhivista iz gotovo svih zemalja Europe. Uloga društava na izgradnji cjelokupnog društvenog statusa struke te profesionalnog lika arhivista razmatrana je uglavnom sa stajališta postojećih sustava školovanja i doškolanja arhivskih stručnjaka, svih oblika organizacije djelovanja i suradnje društava, te utjecaja na materijalni status struke. Tako su iznesena iskustva o radu Međunarodnog arhivskog vijeća i nekih drugih neformalnih međunarodnih udruženja, iskustva o regionalnoj suradnji arhivističkih udruženja skandinavskih zemalja, a predstavnik Arhiva Europske zajednice prikazao je postojeće vrlo atraktivne programe za financiranje zajedničkih projekata školovanja i doškolanja te razmjene stručnjaka između zemalja EZ-a, zemalja EFT-e i pojedinih zemalja srednje i istočne Europe. Iznijeti su i oblici suradnje unutar pojedinih složenih, decentralizirano uređenih društava.

U drugoj cjelini ovoga Kolokvija prikazano je djelovanje pojedinih društava, kroz postojeće oblike izobrazbe arhivskih djelatnika, na normiranje određenih strukovnih pitanja, razvijanje profesionalne etike te utjecaj na novo određenje profesionalnog lika arhivista, posebno na primjeru zemalja u tzv. "tranziciji". U okviru ove posljednje pod teme iznesen je i kratak prikaz nastojanja našeg Društva da utječe na poboljšanje postojećeg oblika školovanja arhivista u nas, naglašena je njegova uloga u trajnom obrazovanju arhivskih djelatnika, kao i nove mogućnosti koje na ovom području daje prijedlog novog arhivskog zakona.

Samo savjetovanje otvoreno je pozdravnim govorom predsjednika Društva njemačkih arhivista dr. Norberta Reimanna, predstavnika pokrajine Hessen i grada Darmstadta, te svečanim izlaganjem dr. Carla Dedeciusa, člana Njemačko-poljskog instituta u Darmstadtu, s temom "Razmjena kulturâ i identitet. Aktualni problemi našeg povijesnog i jezičnog zajedništva".

Usljediła je zajednička radna sjednica s temom "Profesionalni lik arhivista na istoku i na zapadu. Jučer-danas-sutra." Razmatrani su uglavnom postojeći oblici školovanja i doškolovanja u današnjoj Njemačkoj, razlike između djelovanja arhivske službe u zapadnom i istočnom dijelu zemlje, koje su posljedica donedavne razdvojenosti i djelovanja totalitarnog režima u Istočnoj Njemačkoj, utjecaj značajnih političkih promjena na rad arhiva, a s time i na samu profesionalnu sliku arhivista, te specifični problemi izgradnje profesionalnog lika arhivskog djelatnika u raznim arhivskim ustanovama (državnim, komunalnim, gospodarskim itd.), kao i problemi profesionalnog identiteta, u novije vrijeme sve brojnije grupe arhivskih djelatnika, tzv. "Diplom-archivara".

Rad savjetovanja odvijao se na zasebnim sjednicama stručnih grupa arhivista državnih arhiva, gradskih i drugih područnih arhiva, crkvenih arhiva, privrednih arhiva, arhivista u arhivima parlamenata, političkih stranaka, zaklada i udruženja, arhivista iz medijskih arhiva te arhivista vlastelinskih, obiteljskih i kućnih arhiva. Kao neke, s našeg gledišta vrlo zanimljive teme, mogu se spomenuti iskustva novog njemačkog arhivskog zakona na području izlučivanja i korištenja arhivskog gradiva, zaštite gospodarskih arhiva od neopravdanog korištenja te značenja izložbi u upoznavanju javnosti s arhivima.

Osnovna tema posebno je razrađivana i na sjednicama četiriju sekcija. Prva sekcija razmatrala je ulogu arhivista i arhiva, kao ustanova u istraživanju regionalne povijesti, te mogućnosti koje sačuvano arhivsko gradivo daje za neka specifična istraživanja, npr. mentaliteta ljudi određenog razdoblja. Rad druge sekcije bio je organiziran kao otvorena diskusija između političara i arhivskih stručnjaka. Teme su bile: dodatni poslovi koji opterećuju arhivske ustanove u vremenima značajnih političkih promjena, veliki prirast gradiva u arhiv, brojni zahtjevi za izdavanjem podataka, te pravna problematika dostupnosti gradiva i sve veće uloge arhivista u pravnoj procjeni gradiva koja se nameće u takvoj situaciji, tj. konkretno u uvjetima prestanka postojanja ustanova bivšeg DDR-a. Treća sekcija razmatrala je ulogu arhiva u zaštiti pravnih interesa pojedinaca i ustanova s povijesnog gledišta, a za buduće djelovanje istaknuta je nužnost suradnje arhiva s tvorcima arhivskog gradiva u smislu preuzimanja, vrednovanja, ali i utvrđivanja sustava odlaganja spisa. Četvrta sekcija razmatrala je temu "Arhivska znanost u Njemačkoj". Prikazan je pregled razvoja arhivske znanosti u bivšem DDR-u te su iznesena dva mišljenja o daljnjem razvoju arhivistike. Po jednom, arhivistika se ne smije previše odvajati od povijesti i dokumentalistike, a drugo zastupa stajalište da je budućnost razvoja arhivistike u što intenzivnijem proučavanju upravne djelatnosti u svim područjima političkog, gospodarskog i društvenog života, kako bi arhivi bili u mogućnosti gradivo primljeno od stvaratelja znanstveno obraditi te ga tako obrađenog ponovno pružiti javnosti na korištenje.

U okviru Savjetovanja održana je otvorena diskusija o pitanjima pojedinih grupa stručnih djelatnika, seminar iz arhivske pedagogije na temu korištenja kompjutera u nastavi povijesti i politike te sajam arhivske opreme. Savjetovanje je završilo sjednicom Skupštine Društva njemačkih arhivista i aktualnim satom o pitanjima i izvješćima s područja djelovanja arhivske službe, što ga je vodio dr. Norbert Reimann, predsjedavajući Društva.

Tijekom savjetovanja domaćini su omogućili sudionicima razgledavanje njihove vrlo moderno uređene arhivske zgrade te još neke popratne kulturne sadržaje.

Vida Pavliček